

CURTEA DE APEL BACĂU

**BULETINUL
JURISPRUDENȚEI
CURȚII DE APEL BACĂU
PE
TRIMESTRUL I 2019**

CUPRINS

SECȚIA I CIVILĂ

1. Recurs. Criterii stabilire despăgubiri periodice majorate pentru infirmitate dobândită în timpul efectuării stagiului militar, după desființarea fostului angajator	3
2. Apel. Restituire sume reprezentând impozit și contribuții individuale reținute cu ocazia achitării despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin plata eșalonată a titlului executoriu	4
3. Drept procesual civil. Cerere de repunere în termenul de declarare a apelului. Împrejurare mai presus de voința părții.	9
4. Drept procesual civil. Suspendare pentru neîndeplinirea obligațiilor stabilite de instanță. Culpa reclamantului.	11
5. Contract de credit. Neîndeplinirea calității de consumator în persoana debitorului principal.	13
6. Drept procesual civil. Motive de recurs. Invocarea <i>omisso medio</i> a unor critici	14

SECȚIA A II-A CIVILĂ, DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

1. Acțiunea în constatarea nulității hotărârii adoptate de consiliul județean. Conflict de interese constatat de Agenția Națională de Integritate. Calitate procesuală activă. Regimul juridic al nulității în materia contenciosului administrativ; relevanța distincției între nulitatea relativă și nulitatea absolută.	16
2. Contestație în anulare. Hotărâri care pot face obiectul contestației în anulare reglementată de art. 503 alin. (2) pct. 3 din Codul de procedură civilă. Condiții de admisibilitate. Decizie prin care instanța de recurs a anulat recursul.	22

SECȚIA I CIVILĂ

1. Recurs. Criterii stabilire despăgubiri periodice majorate pentru infirmitate dobândită în timpul efectuării stagiului militar, după desființarea fostului angajator.

Dreptul civil și procesual civil

Art. art. 1393 C. Civil; art. 464 alin. 1, 3, 430 alin. 4, 477 C. pr. civ.

Majorarea despăgubirii periodice pentru infirmitate dobândită în timpul stagiului militar poate fi raportată la funcții similare din unități ce funcționează în același domeniu de activitate cu a fostului angajator, între timp desființat.

Deducerea pensiei de invaliditate putea opera conform art. 1393 C. Civil numai dacă nu ar fi existat autoritate de lucru judecat în sensul contrar.

*Curtea de Apel Bacău – Secția I Civilă
Decizia civilă nr. 79 din 20 februarie 2019*

Prin Dec. 79/2019 s-a respins ca nefondat recursul promovat de recurentul-pârât Ministerul Apărării Naționale, împotriva deciziei civile nr. ***/2018 pronunțată de Tribunalul Bacău – Secția I civilă în dosarul nr. ****/2016, în contradictoriu cu intimatul-reclamant P.M. ca nefondat.

În motivare s-a reținut că prin D. civ. **/2018, pronunțată de Tribunalul Bacău Secția I Civilă în dosar ***/2016, s-a respins apelul civil declarat de către apelantul-pârât Ministerul Apărării Naționale, împotriva sentinței civile nr. **, pronunțată la data de 19.06.2017, de către Judecătoria Bacău, în dosarul civil nr. ***/2016, în contradictoriu cu intimatul-reclamant P. M. ca nefondat și fost obligat apelantul să plătească intimatului cheltuieli de judecată în sumă de 1000 lei.

În termen, motivat și legal scutit de plata taxelor judiciare de timbru, împotriva soluției a promovat recurs pârâtul Ministerul Apărării Naționale, înregistrat pe rolul Curții de Apel Bacău sub nr. **/2016.

Criticile formulate, întemeiate pe motivele de nelegalitate prevăzute de art. 488 alin.1 pct. 7, 8 C. Pr. civ. au vizat, în esență:

- respingerea greșită a criticilor privind nerespectarea autorității din S. civ. ***/2003 și S. civ. **/2007 a Judecătoriei Bacău privitor la criteriul la care s-a stabilit cuantumul despăgubirilor, respectiv au avut în vedere funcția de electrician; ori în cauză raportarea s-a făcut la câștigul salarial mediu pe industria metalurgică fără vreo dovadă că acest cuantum ar fi echivalent cu salariul pe care l-ar fi aut reclamantul ca electrician;

- respingerea greșită a criticilor privind încălcarea art. 1393 alin.1 C. civil., cu mențiunea că referirea la noțiunea de bun sunt din S. Civ.**/2007, nu din 4302/2017, iar bunul solicitat este altul decât cel stabilit anterior.

Intimatul a formulat întâmpinare solicitând respingerea recursului ca nefondat, nefiind încălcată autoritatea prin păstrarea aceluiași criteriu la care s-au raportat despăgubirile acordate, respectiv nefiind nesocotit art. 1393 C. Civil, ci aplicat dreptul la despăgubiri stabilit prin două hotărâri pronunțate anterior.

Nu s-a formulat răspuns la întâmpinare.

Examinând recursul în raport de actele și lucrările dosarului, de motivele invocate, precum și față de dispozițiile art. 476-488, 499 C. Pr. civ., Curtea a constatat caracterul său nefondat, justificat de următoarele:

Autoritatea de lucru judecat vizând venitul la care se raporta despăgubirea lunară acordată reclamantului – respectiv electrician -, conform S. civ. **/2007 a Judecătoriei Bacău, nu a fost încălcată, atât timp cât fostul angajator (UMB Robinete Industriale) – între timp desființat – funcționase în industria metalurgică, potrivit mențiunii din carnetul de muncă de la fl. 81 d. fond. Drept urmare, raportarea orientativă și (întrucât s-au mai avut în vedere și alte criterii - ultim alin. pag 4 hot. fond – necontestate în apel) la câștigul salarial mediu din această industrie, în absența altui criteriu obiectiv, nu înfrânge autoritatea judecăților anterioare purtate între părți, ci rezolvă o situație nouă ce excede puterii lucrului judecat. De altfel, privitor la solicitarea reclamantului de a se raporta despăgubirea la acest nou criteriu, pârâtei i s-a dat posibilitatea de a formula apărări – la 12.04.2017 pentru termenul din 31.05.2017 -, dar acestea nu au survenit; tăcerea sa echivalând achiesare; drept urmare, în calea de atac nu-și poate valorifica cu succes propria culpă.

Este adevărat că art. 1393 C. Civil prevede că reparația este datorată numai în măsura în care paguba suferită (...) depășește ajutorul ori pensia, dacă în cadrul asigurărilor sociale s-a recunoscut dreptul la un ajutor sau la o pensie, cum e și cazul reclamantului; însă, textul nu ar putea fi aplicat în cauza de față, în recurs, decât cu încălcarea autorității lucrului judecat derivând din considerentele S. civ. 4302/2017 (ultimele două fraze din primul paragraf de la pag 4 sentință) necontestate în apel (art. 464 alin. 1, 3, 430 alin. 4, 477 C. pr. civ.), ce statuase asupra dobândirii de către reclamant a unui bun prin judecățile anterioare și a unui viitor sub forma speranței legitime că i se va aplica același criteriu de stabilire a despăgubirii fără deducerea pensiei de invaliditate; de punctat și eroarea recurentului în critica considerentelor tribunalului privind necontestarea în apel a statuării asupra deținerii unui bun și, implicit, intrarea în protecția autorității lucrului judecat, în contextul celor două fraze ale judecătorului fondului ca și concluzie a efectelor S. civ. 2573/2003, menționate anterior.

Față de toate cele expuse s-a respins recursul ca nefondat.

2. Apel. Restituire sume reprezentând impozit și contribuții individuale reținute cu ocazia achitării despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin plata eșalonată a titlului executoriu

Dreptul muncii și fiscal

Art. 42 lit. b, art. 55 alin. 2 lit. j¹, art. 57 alin. 2² din Codul fiscal;
art. 76 al.2 lit. p din Legea nr. 227/2015

Sintagma referitoare la dobânzi, utilizată în art. 55 alin. 2 lit. j/1 C. fiscal, are o sferă de acoperire mai largă decât accesoriile drepturilor salariale, înțelegând că reglementarea fiscală are în vedere impozitarea oricărei sume care se află în legătură cu un drept salarial, așa cum este și cazul daunelor-interese moratorii sub forma dobânzii legale, obținute de reclamant prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, adică executorii.

Așadar, debitul principal (saliarul) imprimă dobânzilor acordate în legătură cu acestea un regim fiscal propriu, distinct de acela al despăgubirilor de la art. 42 lit. b din Codul fiscal, întrucât prin norma specială - art. 55 alin. 2 lit. j¹, legiuitorul a asimilat salariilor aceste tipuri de dobânzi din perspectiva impunerii, indiferent care ar fi natura lor juridică din punct de vedere civil.

Curtea de Apel Bacău – Secția I Civilă
Decizia civilă nr. 205 din 27 februarie 2019

Prin Dec. 205 s-a admis apelul civil promovat de apelantul – pârât TRIBUNALUL NEAMȚ împotriva sentinței civile nr. 917 din 12.07.2018 în contradictoriu cu intimata – reclamantă A.M., s-a schimbat în tot sentința în sensul respingerii acțiunii ca nefondată.

S-a reținut că tribunalul a admis acțiunea formulată de reclamantă în contradictoriu cu pârâtul Tribunalul Neamț, și în consecință a fost obligat pârâtul la restituirea sumelor reprezentând impozit și contribuții individuale reținute cu ocazia achitării despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin plata eșalonată a titlului executoriu reprezentat de sentința civilă nr. ** a Tribunalului Mureș, pronunțată în dosarul nr. ****, definitivă prin decizia civilă nr. ***/2015 a Curții de Apel Târgu Mureș, sume actualizate cu indicele de inflație de la data executării.

În motivare s-a reținut că reclamanta a chemat în judecată pe Tribunalul Neamț, pentru a se dispune obligarea sa la restituirea sumelor reprezentând impozit și contribuții individuale (șomaj, CAS și CASS), reținute cu ocazia achitării despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin plata eșalonată a titlului executoriu reprezentat de sentința civilă nr. ** pronunțată de Tribunalul Mureș în dosarul ***, definitivă prin decizia nr. **2015 a Curții de Apel Târgu Mureș, sume actualizate cu indicele de inflație. A susținut reclamanta în fapt că prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile s-a dispus obligarea pârâților la plata către reclamantă a unor sume de bani având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială. Titlurile executorii au fost executate doar în parte, întrucât, începând cu anul 2008, printr-o serie de ordonanțe de urgență, executarea titlurilor executorii având ca obiect drepturi salariale ale personalului din justiție a fost eșalonată pe o perioadă cuprinsă până la nivelul anului 2016. Astfel, la data de 12.12.2011 a intrat în vigoare Legea nr. 230/2011 pentru aprobarea Ordonanței nr. 71/2009 prin care se stabilește că: „Plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, devenite executorii până la 31 decembrie 2011, se va realiza după o procedură de executare care începe astfel: în anul 2012 se plătește 5% din valoarea titlului executoriu, în anul 2013 se plătește 10% din valoarea titlului executoriu, în anul 2014 se plătește 25% din valoarea titlului executoriu, în anul 2015 plătește 25% din valoarea titlului executoriu, în 2016 se plătește 35% din valoarea titlului executoriu”. Prin sentința civilă a Tribunalului Mureș s-au acordat despăgubiri constând în dobânda legală aferentă sumelor datorate. Pentru a pronunța această hotărâre, instanța a reținut faptul că dobânda legală penalizatoare reprezintă câștigul pe care creditorul l-a obținut din investirea banilor și se acordă cu titlu de reparare a prejudiciului cauzat prin întârziere și acoperă beneficiul nerealizat. Existența prejudiciului este confirmată chiar de O.G. 71/2009 care, în cuprinsul art. 1 alin. (3), prevede că „Sumele prevăzute la alin. (1), plătite în temeiul prezentei ordonanțe de urgență, se actualizează cu indicele prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică” Prin instituirea obligației de actualizare a sumei cu indicele prețurilor de consum, legiuitorul recunoaște, implicit, existența prejudiciului cauzat prin executarea eșalonată și, în consecință, instituie o reparație parțială, prin acordarea de daune-interese compensatorii (damnum emergens). În aceste condiții sunt incidente dispozițiile art. 1082 și 1088 din Codul civil din 1864, respectiv ale art.1531 alin.(1), alin.(2) teza întâi și art.1535 alin.(1) din Codul civil din 2009, care consacră principiul reparării integrale a prejudiciului suferit de creditor ca urmare a neexecutării de către debitor a obligației, conform căruia prejudiciul cuprinde atât pierderea efectiv suferită de creditor (damnum emergens), cât și beneficiul de care acesta este lipsit (lucrum cessans). Potrivit aceluiași dispoziții, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu. Pierderea efectiv suferită de creditor, ca prim element de reparare integrală a prejudiciului, este remediată prin măsura prevăzută de art. 1 alin. (3) din O.U.G. nr. 71/2009, constând în actualizarea sumelor stabilite prin titlurile executorii cu indicele prețurilor de consum. Însă, principiul reparării integrale a prejudiciului suferit de creditor, ca efect al executării eșalonate a titlurilor executorii, impune și remedierea celui

de-al doilea element constitutiv al prejudiciului, prin acordarea beneficiului de care a fost lipsit (lucrum cessans), respectiv daune-interese moratorii, sub forma dobânzii legale. Prin dispozițiile art. 54 alin. 1 din O.U.G. nr. 47 din 23.10.2015 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2015 și unele măsuri bugetare, s-au alocat fonduri pentru plata tranșei a IV-a și a daunelor interese moratorii din sumele prevăzute în titluri executorii, pentru magistrați și personalul auxiliar. În ceea ce privește impozitarea sumelor reprezentând daunele interese moratorii acordate, Ministerului Justiției a apreciat asupra regimului fiscal al daunelor interese moratorii în sensul că acestea „nu se impozitează și nu pot fi reținute contribuții individuale, având în vedere faptul că nu reprezintă drepturi salariate, ci despăgubiri civile” (conform adresei Ministerului Justiției nr. 5/42640/14.10.2015). De asemenea, prin Decizia nr. 2/2014 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Complet RIL și prin Decizia nr. 21 din 22.06.2015 - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, s-a statuat că aceste daune-interese moratorii acordate pentru repararea integrală a prejudiciului sub forma dobânzii legale nu au caracter de drept salariat în sensul art. 55 alin. 2 lit. j1 din Codul fiscal, nefiind supuse regulilor de impunere proprii veniturilor din salarii, ci reprezintă sume acordate cu titlu de penalități, pentru acoperirea prejudiciului cauzat prin plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii. În consecință, având în vedere executarea cu întârziere de către debitori a sumelor stabilite prin titluri executorii, este evident faptul că aceste sume nu reprezintă dobânzi acordate în legătură cu salariile, ci sume acordate pentru pierderea efectiv suferită de creditori, motiv pentru care nu sunt supuse impunerii în baza art.55 alin.2 lit.j1 din Codul fiscal. Aceste sume nu sunt supuse impunerii la sursă pentru că nu reprezintă un drept salarial sau venituri derivate din drepturi salariate, în sensul art. 55 din Codul, fiscal. În acest sens sunt și dispozițiile art. 42 lit. b din Hotărârea nr. 44 din 22 ianuarie 2004 - Partea 1 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul Fiscal potrivit căroră ”b) Nu sunt venituri impozabile despăgubirile în bani sau în natură primite de către o persoană fizică ca urmare a unui prejudiciu material suferit de aceasta, inclusiv despăgubirile reprezentând daunele morale.”

La data de 31.05.2018, Tribunalul Neamț a depus întâmpinare prin care invocă prevederile art. 41 din Codul Fiscal - (în prezent abrogat): „Categoriile venituri supuse impozitului pe venit, potrivit prevederilor prezentului titlu, sunt următoarele: (b) venituri din salarii, definite conform art. 55.” În același sens, sunt și dispozițiile art. 61 din Codul Fiscal - Legea nr. 227/2015 actualizat, art. 42 din Codul Fiscal - Legea nr. 57/2003 (în prezent abrogat): „în înțelesul impozitului pe venit, următoarele venituri nu sunt impozabile: (. ..) b) sumele încasate asigurări de orice fel reprezentând despăgubiri, sume asigurate, precum și orice alte drept cu excepția câștigurilor primite de la societățile de asigurări ca urmare a contractului asigurare încheiat între părți, cu ocazia tragerilor de amortizare. Nu sunt venituri impozabile despăgubirile în bani sau în natură primite de către o persoană fizică ca urmare a u prejudiciu material suferit de aceasta, inclusiv despăgubirile reprezentând daune morale.” În același sens, sunt și dispozițiile art. 62 lit. h) din Codul Fiscal - Legea nr. 227/2015 actualizat, art. 55 din Codul Fiscal - Legea nr. 57M2003 (în prezent abrogat): „(1) S considerate venituri din salarii toate veniturile în bani și/sau în natură obținute de o persoană, fizică ce desfășoară o activitate în baza unui contract individual de muncă sau a unui statut special prevăzut de lege, indiferent de perioada la care se referă, de denumirea veniturilor de forma sub care ele se acordă, inclusiv indemnizațiile pentru incapacitate temporara muncă. (2) Regulile de impunere proprii veniturilor din salarii se aplică și următoarelor tipuri venituri, considerate asimilate salariilor: (...) f) sume reprezentând salarii, diferențe de sa dobânzi acordate în legătură cu acestea, precum și actualizarea lor cu indicele inflație, stabilite în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile.” În același sens, sunt și dispozițiile art. 76 alin. (1) și (2) lit. p) din Codul Fiscal - Legea nr. 227/2015, actualizat. Mai invocă pârâțul și Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în recurs în interesul legii și decizia HP nr. 7/2015 a ÎCCJ.

În copie au fost depuse: adresa Ministerului Justiției nr. 17418/25.02.2015, adresa Ministerului Finanțelor Publice nr. 424368/23.02.2015, adresa M.F.P. nr. 429063/02.10.2015, adresa M.J.5/42640/14.10.2015, adresa MJ 1/100996/09.12.2015, decizii Î.C.C.J.

Pe fondul cauzei, tribunalul a apreciat acțiunea întemeiată motivat de următoarele considerente:

Potrivit dispozițiilor art. 42 lit. b din Hotărârea nr. 44 din 22 ianuarie 2004-Partea I pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal :

b) Nu sunt venituri impozabile despăgubirile în bani sau în natură primite de către o persoană fizică ca urmare a unui prejudiciu material suferit de aceasta, inclusiv despăgubirile reprezentând daunele morale.

De asemenea, potrivit dispozițiilor din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare: Art. 62. - Venituri neimpozabile "În înțelesul impozitului pe venit, următoarele venituri nu sunt impozabile:

h) despăgubirile în bani sau în natură primite de către o persoană fizică ca urmare a unui prejudiciu material suferit de aceasta, inclusiv despăgubirile reprezentând daunele morale; (...)"

Reclamanta a obținut dreptul la daune moratorii sub forma dobânzii legale aferente unor creanțe cuvenite în baza unor alte hotărâri judecătorești a căror executare a fost eșalonată în timp, instanța apreciind că neexecutarea le-a produs prejudicii, astfel că dobânzile acordate cu titlu de daune interese moratorii nu reprezintă un accesoriu al drepturilor salariale și nici nu au fost acordate în temeiul art. 166 alin. (4) din Codul Muncii.

Problema de drept supusă analizei, vizând natura juridică a dobânzilor, a fost rezolvată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 2/2014, fiind, de asemenea, reluată și în considerentele Deciziei nr. 21/2015, rezultând astfel că dobânzile legale, pentru care se solicită a se constata exceptarea de la impozitare, reprezintă modalitatea de reparare a prejudiciului patrimonial constând în lipsa de folosință a unei sume de bani, ca urmare a angajării răspunderii civile delictuale, având din punct de vedere fiscal natura juridică a despăgubirilor prevăzute la art. 42 lit. b) din Legea nr. 571/2003 (art. 62 lit. h) din Legea nr. 227/2015), nefiind supuse impozitării.

Așadar, dobânzile sunt distincte de cele aferente dreptului salarial a cărui neplată a fost sancționată prin hotărârea ce constituie titlu executoriu.

În plus, se impune a se preciza că sumele acordate prin hotărârile judecătorești precizate nu reprezintă dobânzi acordate în legătură cu salariile, ci acestea reprezintă sume acordate pentru pierderea efectiv suferită de reclamanti, fiind evident că acordarea dobânzii s-a impus pentru executarea cu întârziere a sumelor stabilite prin titluri executorii, așa încât, în privința acestor sume nu sunt incidente dispozițiile art. 55 alin. (2) lit. j din Codul fiscal. Astfel, în sensul celor statuate de instanța supremă prin Decizia nr. 2/2014 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Complet RIL și prin Decizia nr. 21 din 22.06.2015 - Complet pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, tribunalul consideră că aceste daune interese moratorii acordate pentru repararea integrală a prejudiciului sub forma dobânzii legale, nu au caracter de drept salarial în sensul art. 55 alin. 2 lit. j din Codul fiscal, nefiind supuse regulilor de impunere proprii veniturilor din salarii, ci reprezintă sume acordate cu titlu de penalitate, pentru acoperirea prejudiciului cauzat prin plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii.

În consecință, având în vedere executarea cu întârziere de către debitori a sumelor stabilite prin titluri executorii, este evident faptul că aceste sume nu reprezintă dobânzi acordate în legătură cu salariile, ci sume acordate pentru: pierderea efectiv suferită de creditori, motiv pentru care nu sunt supuse impunerii în baza art. 55 alin. 2 lit. j din Codul fiscal.

În aceste condiții, constatând că acestor dobânzi nu le pot fi aplicate regulile de impunere proprii veniturilor din salarii, ci dispozițiile art. 42 alin. (1) lit. b) din Codul fiscal, și

art. 62 lit. h din Noul Cod fiscal, potrivit cărora nu sunt venituri impozabile despăgubirile în bani sau în natură primite de către o persoană fizică ca urmare a unui prejudiciu material suferit de aceasta, inclusiv despăgubirile reprezentând daunele morale, acțiunea urmează a fi admisă potrivit dispozitivului.

Față de prejudiciul creat reclamantei sumele vor fi plătite în mod actualizat cu indicele de inflație.

Împotriva sentinței, în termen, motivat și legal scutit de plata taxelor judiciare de timbru a promovat apel pârâțul, înregistrat pe rolul Curții de Apel Bacău sub nr. ***/103/2018.

În esență Tribunalul Neamț a invocat interpretarea greșită a dispozițiilor art. 55 alin. 2 lit. j ind.1 din Legea nr. 571/2003, respectiv, a dispozițiilor art. 76 alin. 2 lit. p din Legea nr. 227/2015.

Totodată, a invocat apelanta-pârâtă considerentele Deciziilor 7/2015 și 4/2018, pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție – completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și adresele Ministerului Finanțelor Publice adresate Ministerului Justiției în lămurirea naturii drepturilor acordate prin hotărâri cu titlu de daune moratorii sub forma dobânzii legale.

Apelanta-pârâtă a solicitat judecarea cauzei în lipsă.

Prin întâmpinare intimată-reclamantă a solicitat respingerea ca nefondat a apelului (fila 9-10 dosar apel) invocând faptul că, atât în titlu, cât și prin Dec. 2/1014 și 21/2015 ÎCCJ a statuat asupra naturii juridice a dobânzilor legale acordate pentru plata eșalonată a creanțelor din titlurile anterioare.

Din analiza actelor și lucrărilor dosarului, Curtea a reținut următoarele:

Problema de drept care se pune în litigiu, este aceea reținerii impozitului și a contribuțiilor sociale pentru sumele reprezentând daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale, obținute de reclamantă prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, adică executorii.

Este adevărat că dispozițiile art. 42 lit. b din Codul fiscal prevăd că sunt neimpozabile, veniturile încasate din asigurări de orice fel, reprezentând despăgubiri, sume asigurate, precum și orice alte drepturi, cu excepția câștigurilor primite de la societățile de asigurări, ca urmare a contractului de asigurare încheiat între părți, cu ocazia tragerilor de amortizare.

Se menționează în continuare că nu sunt venituri impozabile, despăgubirile în bani sau în natură primite de către o persoană fizică ca urmare a unui prejudiciu material suferit de aceasta, inclusiv despăgubirile reprezentând daune morale.

Totodată, Curtea constată că la art. 55 alin. 2 lit. j¹ din același act normativ sus-citat, sunt incluse între tipurile de venituri considerate asimilate salariilor în vederea impunerii, și sumele reprezentând diferențe de salarii, dobânzi acordate în legătură cu acestea, precum și actualizarea lor cu indicele de inflație, stabilite în baza unor hotărâri judecătorești, rămase definitive și irevocabile.

Se constată că sintagma referitoare la dobânzi, utilizată în articolul sus-citat are o sferă de acoperire mai largă decât accesoriile drepturilor salariale, înțelegând că reglementarea fiscală are în vedere impozitarea oricărei sume care se află în legătură cu un drept salarial, așa cum este și cazul daunelor-interese moratorii sub forma dobânzii legale, obținute de reclamantă prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, adică executorii.

Așadar, se apreciază de Curte că debitul principal (salariul) imprimă dobânzilor acordate în legătură cu acestea un regim fiscal propriu, distinct de acela al despăgubirilor de la art.42 lit.b din Codul fiscal, întrucât prin norma specială - art.55 alin.2 lit.j¹, legiuitorul a asimilat salariilor aceste tipuri de dobânzi din perspectiva impunerii, indiferent care ar fi natura lor juridică din punct de vedere civil.

Potrivit dispozițiilor art. 57 alin.2² din Codul fiscal, se precizează printre altele că, în cazul veniturilor reprezentând diferențe de salarii, dobânzi acordate în legătură cu acestea, precum și actualizarea lor cu indicele de inflație, stabilite în baza unor hotărâri judecătorești

rămase definitive și irevocabile, impozitul se calculează și se reține la data efectuării plății, în conformitate cu legea. Acest text de lege se referă la determinarea impozitului pe venitul din salarii, inclusiv la tipurile de dobânzi legale acordate reclamantilor din speță.

Față de această situație, Curtea constată, în baza art.55 alin.2 lit.j¹ din Codul fiscal, coroborat cu art. 57 alin.2² din același act normativ, că în mod legal și temeinic s-a reținut impozit pentru reclamanta căreia i s-a plătit în baza unui titlu executoriu, dobândă legală reprezentând daune-interese moratorii.

Cu privire la contribuțiile sociale, Curtea reține că reclamanta nu a fost prejudiciată, întrucât sumele reținute cu acest titlu nu au diminuat suma netă ce ar fi trebuit încasată, ci o sumă brută, alocată cu această destinație de la bugetul de stat, contribuțiile respective întorcându-se în final tot la bugetul de stat, în speță fiind incidente dispozițiile art. 55 alin.2 lit.j¹ din Codul fiscal. Dacă în calculul dobânzilor s-ar fi pornit de la sume nete datorate fiecărui creditor la data stabilită de instanța de judecată, la care s-ar fi calculat dobânzile legale datorate și la care, firesc nu s-ar fi calculat și virat contribuții legale către bugete, suma netă rămânea aceeași, petenții nefiind prejudiciați.

În acest sens s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr.4 din 22.01.2018, în considerentele (pct.76, 78) soluției de respingere ca inadmisibilă a sesizării Curții de Apel Alba Iulia, reținând că: „... din examinarea hotărârilor judecătorești depuse la dosarul cauzei rezultă că există o practică consistentă și unitară, fără excepție, a instanțelor de apel, care consideră că dobânzile acordate pentru plata cu întârziere a unor drepturi salariale, stabilite prin hotărâri judecătorești definitive, precum și sumele rezultând din actualizarea cu indicii de inflație a diferențelor salariale sunt supuse impozitului și celorlalte contribuții obligatorii prevăzute de lege, fiind venituri asimilate salariului, în sensul dispozițiilor art. 55 al. 2 lit. j¹ din Legea nr. 571/2003, respectiv al dispozițiilor art. 76 al. 2 lit. p din Legea nr. 227/2015, fiind așadar supuse impozitului pe venit”, astfel încât „... chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită și-a clarificat înțelesul în practica judiciară ...”.

Față de considerentele expuse, în baza art.480 al.2 Cod procedură civilă, s-a admis apelul, s-a schimbat în parte sentința apelată, în sensul respingerii acțiunii.

3. Drept procesual civil. Cerere de repunere în termenul de declarare a apelului. Împrejurare mai presus de voința părții.

Drept procesual civil. Cerere de repunere în termenul de declarare a apelului. Împrejurare mai presus de voința părții.

Art. 172 cod procedură civilă. Art. 229 cod procedură civilă.

Părțile au posibilitatea, ulterior alegerii locului citării și al comunicării tuturor actelor de procedură în conformitate cu prevederile art. 158 Cod procedură civilă să-l modifice, însă sunt datori a respecta prevederile art. 172 Cod procedură civilă.

*Curtea de Apel Bacău – Secția I Civilă
Decizia civilă nr. 225 din 04 martie 2019*

Prin sentința civilă nr. 656 din 27 august 2018 pronunțată de Tribunalul Bacău s-a admis cererea, astfel cum a fost modificată, formulată de reclamanta D.G.A.S.P.C. Bacău, în contradictoriu cu pârâta V.R.

S-a dispus înlocuirea măsurii plasamentului în regim de urgență instituită de către Directorul General al D.G.A.S.P.C. Bacău prin Dispoziția nr.1046/14.02.2017 pentru copilul

V.N.M, cu măsura plasamentului aceluiasi copil la AMP B.G.T.

S-a dispus delegarea exercițiului drepturilor și obligațiilor părintești către Directorul D.G.A.S.P.C. Bacău.

S-a dispus plata alocației de plasament către AMP B.G.T. începând cu data de 01.03.2017.

A fost obligată pârâta să presteze 40 de ore lunar acțiuni sau lucrări de interes local, pe durata aplicării măsurii de protecție specială, pe raza administrativ-teritorială a localității de domiciliu sau de reședință.

Împotriva acestei hotărâri a declarat apel pârâta V.R., apelul fiind motivat și scutit de plata taxei de timbru conform art. 14 din Legea 272/2004.

În motivarea apelului, s-a arătat în esență că solicită „îndepărtarea” măsurii de a presta 40 de ore în folosul comunității, deoarece la data pronunțării instanței de fond nu a fost la domiciliu, s-a deplasat în diverse localități pentru a-și câștiga existența. Arată că are un venit lunar de 640 lei pensie de invaliditate și că nu a făcut rost de acte medicale recente din motive financiare și de sănătate mai grave cu care se confruntă.

Intimata D.G.A.S.P.C. Bacău a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea apelului ca tardiv, invocând excepția tardivității apelului.

Apelanta la data de 28 ianuarie 2019 a formulat cerere de ajutor public judiciar și instanța, prin încheiere, la data de 12 februarie 2019 a admis cererea de ajutor public judiciar sub forma onorariului pentru asigurarea asistenței juridice în cauză printr-un avocat din oficiu.

La data de 4 martie 2019 apelanta, prin avocatul din oficiu a formulat cerere de repunere în termenul de apel prin care a arătat că i s-a încălcat dreptul la apărare, având și o situație financiară precară.

Arată că nu a avut reprezentarea faptului că era în sarcina sa obligația de a încunoștința Tribunalul Bacău de domiciliul la care trebuia să-i fie comunicate actele de procedură astfel că nu a avut cunoștință de ultimul termen de judecată și de rămânerea în pronunțare a cauzei.

Susține că deși existau indicii la dosar că locuia în Piatra Neamț, instanța s-a rezumat a o cita formal la cele două adrese din municipiul Bacău, fapt ce a condus la imposibilitatea de a formula apel în termen legal. În continuarea motivării cererii de repunere în termenul de apel, apelanta invocă critici privind hotărârea apelată.

Examinând cauza în raport de cererea de repunere în termenul de a formula apel, Curtea de Apel reține următoarele:

Conform art. 186 Noul Cod procedură civilă partea care a pierdut un termen procedural va fi repusă în termen numai dacă dovedește că întârzierea se datorează unor motive temeinic justificate.

Apelanta invocă, în esență, ca motiv de neexercitare a apelului în termen legal faptul că nu i s-a admis cererea de ajutor public judiciar și faptul că nu a primit citația fiind plecată în mai multe localități pentru a-și câștiga mijloacele financiare necesare traiului.

Curtea va aprecia că motivele invocate nu reprezintă motive temeinic justificate în conformitate cu textul normativ menționat, deoarece, deși cererea de ajutor public judiciar formulată la fondul cauzei a fost respinsă, pârâta nu a formulat cerere de reexaminare la cererea de ajutor public judiciar, astfel se va aprecia că din această perspectivă, nu s-a încălcat dreptul la apărare al apelantei.

Referitor la motivul cererii de repunere în termen privitor la necitarea apelantei-pârâte și la un alt domiciliu din Piatra Neamț, nici acest motiv nu se va putea reține deoarece conform art. 172 Noul Cod procedură civilă dacă în cursul procesului una din părți și-a schimbat locul unde a fost citată, ea este obligată să încunoștințeze instanța indicând locul unde va fi citat la termenele următoare (...). În cazul în care partea nu face această încunoștințare, procedura de citare pentru aceeași instanță este valabil îndeplinită la vechiul loc de citare.

Apelanta nu a încunoștințat instanța de fond cu privire la schimbarea domiciliului astfel încât se va aprecia că a fost legal citată.

Aceasta cu atât mai mult cu cât apelanta-reclamantă a fost prezentă la instanța de fond la termenul din 19 iulie 2017, având cunoștință despre termenele ulterioare conform art. 229 Noul Cod procedură civilă.

Astfel, Curtea va aprecia că motivele invocate nu vor putea fi reținute ca fiind justificate și care să fi împiedicat partea să formuleze calea de atac în termen procedural, motiv pentru care cererea de repunere în termenul de declarate a apelului se va respinge ca nefondată.

Examinând excepția tardivității invocată în cauză, Curtea de Apel reține următoarele:

În cauză hotărârea apelată a fost comunicată părâtei la data de 25 octombrie 2018 conform înștiințării de la fila 181 dosar de fond, iar apelul a fost declarat la data de 20 decembrie 2018.

Conform art. 137 din Legea 272/2004, termenul de apel este de 10 zile de la comunicarea hotărârii.

În cauză, se constată, în raport de data la care s-a comunicat hotărârea apelată și data declarării apelului că termenul de 10 zile precizat de actul normativ menționat, a fost depășit, apelul fiind tardiv formulat.

În considerarea celor reținute anterior Curtea de Apel în baza art. 186 Noul Cod procedură civilă va respinge cererea de repunere în termenul de apel ca nefondată și în baza art. 137 din Legea 272/2004 coroborat cu art. 480 Cod procedură civilă va respinge apelul ca tardiv formulat.

Conform art. 19 din O.U.G. 51/2008 cheltuielile procesuale avansate de stat rămân în sarcina acestuia.

4. Drept procesual civil. Suspendare pentru neîndeplinirea obligațiilor stabilite de instanță. Culpa reclamantului.

Drept procesual civil. Suspendare pentru neîndeplinirea obligațiilor stabilite de instanță. Culpa reclamantului.

Art. 242 pct. 1 Cod proc. civilă

Atâta timp cât obligația de depunere a înscrisurilor relevante a fost instituită în sarcina părâtei, soluția de suspendare a judecării pe motiv că reclamanții nu au depus la dosar toate înscrisurile necesare soluționării cauzei, apare ca fiind greșită.

*Curtea de Apel Bacău – Secția I Civilă
Decizia civilă nr. 99 din 04 martie 2019*

Prin încheierea din data de 11.09.2018 pronunțată de Tribunalul Bacău în dosarul nr. 1022/110/2018 s-a dispus, în temeiul art. 242 pct. 1 Cod proc. civilă suspendarea judecării cauzei, pentru cauza formulată de reclamanții A.G.D., A.C.A., ș.a. în contradictoriu cu pârâțul S.J.U. B. având ca obiect „drepturi bănești DISJUNGERE din DS. 2305/110/2016 nedepunerea următoarelor acte, raportat la obiectul acțiunii, respectiv: deciziile de încadrare salarială conform Legii nr. 330/ 2009, actele adiționale / deciziile ulterioare pentru perioada 2010 – 2018, având în vedere salarizarea personalului bugetar plătit din fonduri publice și modul de calcul, conform art. 194 lit. c din C.proc.civ, al drepturilor bănești pretinse pentru intervalul 2013 până la zi, având în vedere actele menționate anterior. (...)

Împotriva încheierii s-a declarat recurs de către recurenții – reclamanți. Criticile la adresa încheierii recurate au făcut referire la faptul că în mod greșit s-a dispus suspendarea judecării, în condițiile în care la un termen anterior a fost încuviințată cererea de probatorii formulată de reclamanți, dispunându-se, printre altele, efectuarea de adrese la SJU Bacău în

vederea depunerii tuturor înscrisurilor necesare soluționării cauzei, așadar obligația depunerii înscrisurilor revenea pârâtei, iar nu reclamanților cum greșit a reținut tribunalul. S-a arătat că încheierea de suspendare a fost dată cu încălcarea prevederilor art. 298 Cod procedură civilă, în condițiile în care înscrisurile în discuție se află în păstrarea unei instituții publice, precum și dispozițiile art. 272 Codul muncii.

Alăturat cererii de recurs au fost depuse înscrisuri în xerocopie, respectiv cereri adresate conducerii S.J.U. Bacău prin care s-a solicitat punerea la dispoziție a înscrisurilor solicitate de către instanță.

Prin întâmpinarea depusă de către intimata – pârâtă s-a solicitat respingerea recursului, arătându-se că pe parcursul judecării intimata a comunicat toate actele solicitate, nedeținând în prezent alte înscrisuri relevante.

Examinând încheierea recurată prin raportate la motivele de recurs invocate și la înscrisurile aflate la dosar se constată că recursul este fondat.

Se reține astfel că prevederile art. 194 Cod procedură civilă, invocate ca temei justificativ al motivării soluției de suspendare a judecării, privesc faza de regularizare a cererii de chemare în judecată, prealabilă fazei judecării.

Or, în cauză, tribunalul a constatat, în conformitate cu dispozițiile art. 201 al. 1 Cod procedură civilă, că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru cererea de chemare în judecată și a dispus începerea judecării.

La termenul de judecată din data de 05.02.2018 instanța a admis cererea de probatorii formulată de reprezentantul reclamanților și a solicitat ca pârâtul să depună la dosar înscrisurile apreciate ca relevante pentru soluționarea cauzei.

Pentru termenul din data de 16.04.2018 pârâtă a depus parte din înscrisuri la dosar, însă la un termen ulterior, pe 10.09.2018, s-a pus în discuție suspendarea judecării cauzei pentru că reclamanții nu au depus la dosar înscrisurile necesare soluționării cauzei.

Din cronologia dispozițiilor date de instanță pe parcursul judecării rezultă în mod evident că soluția de suspendare a judecării intră în contradicție cu prevederile art. 242 al. 1 Cod procedură civilă.

Potrivit dispozițiilor menționate, când se constată că desfășurarea normală a procesului este împiedicată din vina reclamantului, prin neîndeplinirea obligațiilor stabilite în cursul judecării, potrivit legii, judecătorul poate suspenda judecata, arătând în încheiere care obligații nu au fost respectate.

Astfel cum s-a arătat, în cauza de față obligația de depunere a înscrisurilor relevante a fost instituită de instanță în sarcina pârâtei, motiv pentru care soluția de suspendare a judecării pe motiv că reclamanții nu au depus la dosar toate înscrisurile necesare soluționării cauzei este greșită.

Mai mult, din înscrisurile atașate cererii de recurs rezultă că reclamanții au adresat mai multe solicitări către angajator pentru eliberarea de înscrisuri privind soluționarea cauzei, astfel că nu se justifică considerentele reținute de tribunal privind lipsa de diligență a reclamanților.

Se impune în consecință raportat la art. 488 C. Pr. Civilă admiterea recursului, casarea încheierii recurate și trimiterea dosarului la Tribunalul Bacău pentru continuarea judecării.

5. Contract de credit. Neîndeplinirea calității de consumator în persoana debitorului principal.

Contract de credit. Neîndeplinirea calității de consumator în persoana debitorului principal.

Art.4 din Legea nr. 77/2016; art.2 din Legea nr. 193/2000.

Prevederile Legii nr. 77/2016 sunt incidente numai în relațiile dintre un profesionist (banca) și consumatorul care a contractat pentru achiziționarea / modernizarea unei locuințe, neaplicându-se altor categorii de persoane care ar face din creditul imobiliar/ ipotecar o chestiune de afaceri.

*Curtea de Apel Bacău – Secția I Civilă
Decizia civilă nr. 119 din 18 martie 2019*

Prin decizia civilă nr. 501/05.04.2018 pronunțată de Tribunalul Bacău în dosarul nr. 7983/180/2016 s-a respins ca nefondat apelul formulat de apelanta B.C. în contradictoriu cu intimat B.R. S.A. – Suc. B., intimat B.R. S.A. membră a G.N.B.G. împotriva s.c. nr. 5172/26.09.2017 pronunțată de Judecătoria Bacău în dosarul nr. 7983/180/2016.

Împotriva acestei decizii a promovat recurs numita B.C., recurs declarat și motivat în termen.

A fost criticată decizia instanței de apel pentru următoarele considerente:

- greșit s-a apreciat de către instanța de apel faptul că nu s-ar putea prevala de legea dării în plată, motivat de faptul că debitorul inițial nu este o persoană fizică, ci o societate comercială; sub un prim aspect se invocă că acest aspect nu a fost invocat, iar pe de altă parte se susține că procedând în acest fel s-ar ajunge la încălcarea unor drepturi fundamentale privind egalitatea în fața legii și i s-ar încălca accesul liber la justiție. Se invocă în acest sens practica judiciară.

Examinând recursul prin prisma motivelor invocate, a actelor și lucrărilor dosarului, a disp. art. 488 C. P. Civilă se rețin următoarele:

Instanța de apel a dat o interpretare textelor normative invocate de parte – respectiv Legea nr. 77/2016, apreciind că în speță nu sunt îndeplinită calitatea de consumator în persoana debitorului principal. De altfel, aspectul că debitorul nu are calitatea de consumator a fost invocat chiar prin acțiunea principală – fila 13 dosar.

Acest punct de vedere este îmbrățișat și de către prezenta instanță de recurs.

Legea nr. 77/2016 se aplică doar consumatorilor, termen care este foarte precis reglementat în legislația protecției consumatorilor. Această lege, așadar, nu se aplică altor categorii de persoane care n-ar face din creditul imobiliar/ipotecar o chestiune de natură familială sau personală, ci o chestiune de afaceri.

Cu privire la modalitatea de apreciere asupra calității de consumator, Curtea de Justiție a Uniunii Europene s-a pronunțat în cauza C – 419/11 în care s-a învederat că „articolul 15 alineatul 1 din Regulamentul CE nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretată în sensul că o persoană fizică ce are legături profesionale strânse cu o societate precum administrarea acesteia sau deținerea unei participații majoritare în aceasta, nu poate fi considerată consumator, în sensul acestei dispoziții atunci când avalizează un bilet la ordin emis pentru garantarea obligațiilor”.

De asemenea, în cauza C-45/96 Curtea de Justiție a Uniunii Europene a stabilit că „într-adevăr articolul 2 prima liniuță din directiva 85/577/CEE din 20 decembrie 1985 privind protecția consumatorului în cazul contractelor negociate în afara spațiilor comerciale cum ar fi un contract de garanție încheiat de o persoană fizică care nu acționează în desfășurarea

activității sale profesionale nu intră în domeniul de aplicare al directivei atunci când garantează rambursarea unei datorii contractate de o altă persoană, care, în ceea ce o privește, acționează în cadrul activității sale comerciale sau profesionale”.

În speță, ne aflăm chiar în această situație, împrumutul fiind încheiat pentru investiții în cadrul societății SC B. SRL și nu pentru achiziția, construcția, extinderea, modernizarea, amenajarea, reabilitarea unui imobil cu destinație de locuință conform art.4 alin.1 lit.c teza I din Legea nr. 77/2016.

În speță s-a contractat în calitate de profesionist și, în consecință, dispozițiile a căror interpretare se solicită nu sunt aplicabile. Se apreciază de către prezenta instanță că prevederile Legii nr. 77/2016 sunt incidente numai în relațiile dintre un profesionist (banca) și consumatorul care a contractat pentru achiziționarea/ modernizarea unei locuințe.

Noțiunea de consumator este definită legal de art. 2 alin. 1 din Legea nr.193/2000, calitate ce nu se verifică în speță de față în care debitorul principal – SC B. SRL a acționat în scopuri comerciale.

Art. 4 din Legea nr. 77/2016 nu cuprinde dispoziții derogatorii de la cele prevăzute de art. 1 din legea menționată privind domeniul de aplicare, ci prevede condițiile ce trebuie îndeplinite, în mod cumulativ, pentru stingerea creanței.

Se au în vedere și disp. art. 4 care prevăd două ipoteze: 1) creditul a fost contractat de consumator cu scopul de a achiziționa, construi, extinde, moderniza, amenaja un imobil cu destinație de locuință și 2) creditul a fost contractat de consumator, și, independent de scopul pentru care a fost contractat este garantat cu cel puțin un imobil având destinația de locuință. Astfel, art.4 alin.1 lit. c din Legea nr. 77/2016 are în vedere în ambele ipoteze ca respectivul credit să fi fost contractat de consumator. Se concluzionează astfel că Legea nr. 77/2016 are aplicabilitate doar în situația în care debitorul principal este consumator.

Ori, atâta timp cât debitorul principal în speță, împrumutătorul – titular al contractului de credit nu este consumator, ci este profesionist - SC B. SRL, dispozițiile Legii nr. 77/2016 nu se aplică în cauză.

6. Drept procesual civil. Motive de recurs. Invocarea omisso medio a unor critici.

Drept procesual civil. Motive de recurs. Invocarea omisso medio a unor critici.

Art. 488 Cod procedură civilă.

Judecarea recursului are în vedere exclusiv aspectele de nelegalitate ale deciziei recurate , iar invocarea omisso medio a unor motive, nepropuse în apel, nu este permisă.

*Curtea de Apel Bacău – Secția I Civilă
Decizia civilă nr. 125 din 20 martie 2019*

Prin sentința civilă 2917/3 mai 2017 Judecătoria Bacău a dispus admiterea cererii formulate de reclamantii A.V., A.A. în contradictoriu cu pârâtul C.I. precum și:

- Obligarea pârâtului să lase în deplină proprietate și liniștită posesie suprafața de 7 m.p. identificată pe aliniamentul 90-58-91-94-90 din raportul de expertiză întocmit de expert topocadastru S.Ș. care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

- Obligarea pârâtului la dărâmarea construcției magazin amplasată pe această suprafață de teren de 7 m.p. astfel cum a fost individualizată.

- Obligarea pârâtului la plata cheltuielilor de judecată în cuantum de 1685 lei.

Tribunalul Bacău, prin decizia 298 / 3 aprilie 2018, a respins apelul formulat de apelantul-pârât C. I, împotriva acestei sentințe, ca nefondat.

A fost obligat apelantul să plătească intimaților 500 lei, cheltuieli de judecată

reprezentând onorariu avocat.

Împotriva deciziei a formulat recurs pârâtul C.I. care a invocat că hotărârea este sumar și neclar motivată, instanța neexpunând situația de fapt și rezumându-se la a motiva că reclamanții ar justifica un interes.

S-a mai invocat că instanța nu a soluționat toate motivele de apel (motivul III – criticile 12-4), iar hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază sau cuprinde motive contradictorii ori numai motive străine de natura cauzei, făcând confuzie și interpretând greșit o situație de fapt reținută de expert.

- Hotărârea a fost dată cu încălcarea și aplicarea greșită a normelor de drept material respectiv a prevederilor legale în materia revendicării imobiliare (art. 563 Noul Cod civil cu aplicarea art. 6 și Legii 71/2011), instanța nefăcând o comparare de titluri și nu stabilește care dintre părți are un drept asupra suprafeței în litigiu, nefiind lămurită nici calitatea de constructor de bună-credință a apelantului și regimul juridic al construcției care este înregistrată la autoritățile fiscale.

Verificând decizia atacată prin prisma criticilor din cererea de recurs, Curtea constată următoarele:

Textul punctului 6 al art. 488 din C. Pr. Civ. are în vedere o lipsă de motivare a hotărârii atacate, și nicidecum o „insuficientă motivare”. Lipsa de motivare presupune că instanța a omis să cerceteze unul sau mai multe motive de apel, neputând fi admis a se confunda argumentele expuse de parte cu motivul însuși de apel.

Or, în speță, hotărârea este destul de amplu motivată, iar faptul că instanța a reținut în considerente situații juridice care nu convin părților nu echivalează cu o nemotivare în sensul prevăzut de legiuitor.

Curtea constată că motivul vizând aplicarea greșită a prevederilor legale în materia revendicării imobiliare prin raportare la aplicarea în timp a legii civile nu a constituit un motiv de apel, din contră, apelul însuși a fost întemeiat pe dispozițiile art. 563, 566 și 582 N.Cod civil, astfel că acest motiv nu poate fi analizat „omisso medio” în recurs.

Având în vedere că toate celelalte susțineri din cererea de recurs vizează netemeinicia hotărârii (modul de administrare a probatoriului) care scapă controlului de legalitate prin prisma dispozițiilor art. 488 Cod pr. civilă, Curtea a respins recursul ca nefondat.

SECȚIA A II-A CIVILĂ, DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

1. Acțiunea în constatarea nulității hotărârii adoptate de consiliul județean. Conflict de interese constatat de Agenția Națională de Integritate. Calitate procesuală activă. Regimul juridic al nulității în materia contenciosului administrativ; relevanța distincției între nulitatea relativă și nulitatea absolută.

Drept administrativ.

Art. 21, art. 46, art. 98 și art. 101 alin. (1) din Legea nr. 215/2001;
art. 23 și art. 24 din Legea nr. 176/2010;
art. 1 alin. (8), art. 3 și art. 11 din Legea nr. 554/2004.

Pentru situația în care conflictul de interese a fost constatat de către Agenția Națională de Integritate, iar motivul de nulitate invocat prin acțiunea în anularea hotărârii adoptate cu participarea persoanei aflate în conflict de interese este tocmai constatarea de către Agenția Națională de Integritate a conflictului, deosebit de art. 46 alin. (2) din Legea nr. 215/2001 (care, așa cum deja s-a reținut, extinde sfera subiectelor de sesizare a instanței de contencios administrativ), art. 23 alin. (2) din Legea nr. 176/2010 restrânge sfera subiectelor de sesizare a instanței, limitând-o, practic, la Agenția Națională de Integritate.

*Curtea de Apel Bacău – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal
Decizia civilă nr. 84 din 31 ianuarie 2019*

Asupra recursului în materia contenciosului administrativ de față constată următoarele:
Cererea de chemare în judecată și hotărârea pronunțată de tribunal în primă instanță
Prin cererea la Tribunalul A sub nr. 765/103/2015 din 24.02.2015, reclamantul Județul A a chemat în judecată pârâții S.C. B S.A. și C, în contradictoriu cu care a solicitat următoarele:

- constatarea nulității absolute a Hotărârii Consiliului Județean A nr. 88/21.08.2008 privind asocierea județului A cu S.C. B S.A. și, pe cale de consecință, anularea acesteia;
- subsecvent, anularea contractului de asociere nr. 9.381/1.809/28.08.2008 încheiat între unitatea administrativ teritorială Județul A și S.C. B S.A.; repunerea în situația anterioară, respectiv obligarea pârâților la plata sumei de 5.416.098 lei, ce reprezintă prejudiciul estimat de auditorii externi ai Camerei de Conturi a Județului A, ca urmare a nerespectării prevederilor legale cu privire la asocierea dintre Județul A, prin Consiliul Județean A și S.C. B S.A.

În cauză, ambii pârâți au formulat întâmpinări prin care au fost invocate chestiuni de fond, iar pârâțul C a invocat și excepțiile tardivității acțiunii și a lipsei calității sale procesual pasive. Ulterior, în cursul judecății, la termenul din 28 februarie 2018, același pârât a invocat – în considerarea dispozițiilor Legii nr. 215/2001 și a Deciziei nr. 12/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept – excepția lipsei calității procesuale active a reclamantului Județul A, reprezentat prin președintele Consiliului județean A.

Analizând doar această din urmă excepție, Tribunalul A, prin *sentința civilă nr. 436C din 11 aprilie 2018*, a admis-o, respingând acțiunea pentru lipsa calității procesuale active.

Pentru a hotărî astfel, tribunalul a reținut următoarele dispoziții legale (reproduse ca atare în hotărâre): art. 1 alin. (2), art. 20 alin. (1), art. 89 alin. (1), art. 97, art. 101 alin. (1) –

(3), art.104 alin. (3) lit. a) și b), art. 115 alin. (1) lit. c), alin. (4) și alin. (7) din Legea nr. 215/2001; art.123 alin.5 din Constituția României; art. 19 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 340/2004; art. 3 alin. (1) din Legea nr. 554/2004.

Din aceste dispoziții tribunalul a reținut că singura autoritate publică investită cu atributul de a ataca hotărârile adoptate de consiliul județean, în fața instanței de contencios administrative, deci de a exercita controlului de tutelă administrativă, este prefectul și că, în actualul cadru legislativ, legiuitorul nu a recunoscut expres dreptul președintelui consiliului județean de a ataca un act al consiliului județean.

Cererea de recurs

Împotriva hotărârii tribunalului, în termenul prevăzut de art. 20 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, reclamantul Județul A a formulat prezentul recurs pentru motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură civilă. În dezvoltarea acestui motiv de casare a susținut următoarele:

Încălcarea normelor de drept materiale se poate face prin aplicarea unui text legal străin situației de fapt, extinderea lui dincolo de ipotezele la care se aplică sau restrângerea nejustificată a aplicării prevederilor legale, o astfel din urmă situație regăsindu-se în cauză.

Județul A are calitate procesuală activă întrucât justifică un interes general și se circumscrie noțiunii de persoană vătămată conform art. 1 alin. (1) din Legea nr. 554/2004.

Totodată, faptul că are calitatea de subiect de drept public și, implicit, calitate procesuală activă reiese și din interpretarea art. 21 alin. (1) din Legea nr. 215/2001 raportat la art. 46 alin. (2) din Legea nr. 215/2001 coroborat cu art. 98, precum și prin raportare la art. 1 alin. (8) din Legea nr. 554/2004.

Toate dispozițiile legale reținute de tribunal privesc competența prefectului de a ataca actele consiliului județean pe care le consideră nelegale, prin urmare, o acțiune în anulare și nu o acțiune în constatarea nulității reglementată expres de art. 46 alin. (2) din Legea nr. 215/2001 care prevăd că nulitatea se constată de instanța de contencios administrativ, acțiunea putând fi introdusă de orice persoană interesată, de reținut fiind și dispozițiile alin. (1) al art. 46.

Astfel, prin prevederile art. art. 46 alin. (2) coroborate cu cele ale art. 98 din Legea nr. 215/2001, legiuitorul a stabilit expres atât nulitatea de drept a hotărârilor adoptate cu încălcarea dispozițiilor privind conflictul de interese, situație în care instanța doar constată nulitatea hotărârii, cât și faptul că acțiunea poate fi introdusă de orice persoană interesată.

Faptul că legiuitorul a prevăzut *expressis verbis* natura juridică a hotărârilor adoptate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, cât și subiectul de drept public care poate formula acțiunea în constatarea nulității absolute, reiese și din dispozițiile Legii nr. 176/2010, reglementate amplu în art. 23 alin. (1) – (3).

Totodată, sunt de reținut dispozițiile art. 81 din Legea nr. 393/2004.

Chiar dacă instanța de fond a reținut și restrâns aplicarea dispozițiilor legale doar cu privire la competența prefectului de a ataca actele consiliului județean pe care le consideră nelegale, nu se pot eluda dispozițiile art. 46 alin. (2) din Legea nr. 215/2001 care prevăd posibilitatea introducerii acțiunii pentru constatarea nulității de către orice persoană interesată, de prefect, de Agenția Națională a Funcționarilor Publici și orice subiect de drept public, precum și de Agenția Națională de Integritate în conformitate cu art. 23 din Legea nr. 176/2010.

Prin urmare, față de dispozițiile legale menționate, Județul A are calitate procesuală activă pentru a solicita constatarea nulității absolute a Hotărârii Consiliului județean A nr. 88 din 21 august 2008.

Nu în ultimul rând, este de reținut că această din urmă hotărâre a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor legale din culpa exclusivă a intimatului V. G. și nu ca urmare a nerespectării dispozițiilor legale de către însăși autoritatea publică. Se are în vedere faptul că, prin declarația de interese completată la data de 25 iunie 2008, V. G. nu a menționat calitatea de administrator și acționar la S.C. B S.A. și, prin urmare, unitatea administrativ teritorială era

în imposibilitate de a contestat legalitatea hotărârii adoptate, dat fiind caracterul incomplet al acestei declarații. Pentru aceleași considerente, secretarul județului care a semnat hotărârea și instituția prefectului care exercită controlul de legalitatea, nu puteau invoca aspecte de nelegalitate.

Întâmpinarea la cererea de recurs

La cererea de recurs a formulat întâmpinare doar intimatul-pârât C care a susținut următoarele:

Autoritățile administrației publice centrale au dreptul și obligația de a exercita controlul asupra activității autorităților administrației publice locale. O formă de tutelă administrativă o reprezintă controlul exercitat de prefect asupra legalității actelor adoptate sau emise de către autoritățile administrației publice locale sau județene.

Așadar, Constituția și Legea administrației publice locale stipulează dreptul prefectului de a exercita controlul de legalitate asupra hotărârilor consiliului județean. Din dispozițiile legale citate în hotărârea recurată rezultă împrejurarea că legiuitorul a conferit prefectului competența de a ataca actele consiliului județean indiferente de tipul de nulitate care le afectează.

Chiar dacă ne-am raporta doar la dispozițiile art. 46 alin. (2) din Legea nr. 215/2001, cu ignorarea prevederilor imperative privitoare la exercitarea tutelei administrative, și s-ar aprecia că acțiunea poate fi introdusă de orice persoană interesată, trebuie observat că în această din urmă categorie nu poate fi inclus recurentul Județul A. În acest sens, se impune analiza dispozițiilor art. 1 alin. (2), lit. d) și e), art. 20 alin. (1), art. 21 alin. (2), art. 87 alin. (1), art. 97 alin. (1) din Legea nr. 215/2001, precum și considerentele Deciziei nr. 12/2015 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

De reținut este și faptul rezultat din expunerea de motive a H.C.J. nr. 88/2008, respectiv că inițiatorul proiectului de hotărâre a fost președintele consiliului județean, precum și faptul că hotărârea a fost contrasemnata de secretarul județului.

Județul A, prin autoritatea sa executivă, respectiv președintele consiliului județean, nu are dreptul de a ataca în contencios administrativ hotărârea adoptată de autoritatea sa deliberativă, Consiliul județean A. În acest sens sunt de analizat considerentele Deciziei nr. 12/2015 anterior menționată, considerente care pot fi aplicate mutatis mutandis în cauza de față.

Analiza motivului de casare

În esență, invocarea de către intimatul-pârât C, în fața instanței de fond, a excepției lipsei calității procesuale active a recurentului-reclamant Județul A, s-a fundamentat pe dispozițiile Legii nr. 215/2001, în interpretarea dată acestor dispoziții de către Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr. 12/2015, decizie ale cărei considerente le-a apreciat ca fiind aplicabile cauzei. La pronunțarea hotărârii recurate, tribunalul nu a reținut incidența Deciziei nr. 12/2015. Hotărârea tribunalului se fundamentează pe teza limitării subiectelor de drept cărora legea le recunoaște controlul de tutelă administrativă, reținându-se – după reproducerea dispozițiilor din Legea nr. 215/2001 (menționate la începutul acestor considerente) – că prefectul este singura autoritate publică investită cu atributul de a ataca, în fața instanței de contencios administrativ, hotărârile adoptate de consiliul județean.

Atât dispozițiile legale invocate în susținerea acestei teze, cât și concluzia cuprinse în hotărârea recurată sunt, fără îndoială corecte. Însă, ceea ce trebuie analizat, ținând seama de susținerile reclamantului din cererea de chemare în judecată, reluate în cererea de recurs, este măsura în care temeiul de drept invocat prin cererea de chemare în judecată, respectiv art. 46 alin. (2) din Legea nr. 215/2001 coroborat cu art. 1 alin. (8) din Legea nr. 554/2004, poate constitui, pentru situația particulară de nulitate invocată – respectiv, conflictul de interese, constatat de Agenția Națională de Integritate și confirmat de instanța de contencios administrativ, în care s-a aflat intimatul V.G. atunci când a participat la adoptarea hotărârii a

cărei nulitate s-a cerut a fi constatată în temeiul art. 46 alin. (2) din Legea nr. 215/2001 –, temei al legitimării procesuale active a reclamantului. O astfel de analiză nu poate fi, însă, limitată la dispozițiile din Legea nr. 215/2001 invocate de recurent, câtă vreme efectele constatării unui conflict de interese sunt reglementate prin dispoziții speciale. Prin urmare, trebuie determinată natura dispozițiilor din Legea nr. 215/2001 și a celor din Legea nr. 176/2010, precum și a raportului dintre aceste dispoziții pentru ca, utilizând principiile de interpretare sistematică generalia specialibus non derogant și specialia generalibus derogant, să se poate stabili legea aplicabilă în raport de dispozițiile căreia se determină legitimarea procesuală activă; altfel, spus, se impune determinarea domeniului de aplicare a dispozițiilor invocate ca temei al cererii de chemare în judecată, plecând de la premisa calificării acestora. Totodată, în considerarea acelorași susțineri din cererea de chemare în judecată și din cererea de recurs, mai exact, a insistenței recurente de a sublinia că acțiunea pe care a formulat-o este o acțiune în constatarea nulității și nu o acțiune în anulare, trebuie stabilită relevanța, în materia contenciosului administrativ, a distincției dintre nulitatea absolută și nulitatea relativă.

Sub acest din urmă aspect, curtea de apel consideră că regimul juridic al nulității în materia contenciosului administrativ se delimitează în mod cert de regimul nulității din dreptul comun. Pe de o parte, distincția dintre nulitatea absolută și cea relativă se face în funcție de natura interesului ocrotit; or, în dreptul administrativ, predominant de norme imperative, interesul ocrotit este general, principiul fiind cel al priorității interesului public. Pe de altă parte, cele trei reguli în raport de care, în dreptul comun, se delimitează nulitatea relativă de nulitatea absolută – persoanele care pot invoca nulitatea, termenul în care poate fi invocată nulitatea și posibilitatea acoperirii nulității prin confirmare – nu operează în dreptul administrativ; atât în privința termenelor în care pot fi contestate actele administrative, cât și a persoanelor care le pot contesta, prin Legea nr. 554/2004 și prin legi speciale există dispoziții exprese. Distincția care prezintă relevanță în materia contenciosului administrativ este cea dintre actele administrative individuale și actele administrative normative; astfel, numai acestea din urmă sunt, indiferent de titularul acțiunii, imprescriptibile potrivit art. 11 alin. (4) din Legea nr. 554/2004, iar în privința subiectelor de sesizare ale instanței se dispune prin art. 1 din aceeași lege. Prin urmare, este lipsită de relevanță sublinierea de către recurentă a obiectului acțiunii ca fiind o acțiune în constatarea nulității, iar nu o acțiune în anulare.

În privința subiectelor de sesizare ale instanței, pe lângă persoanele arătate în alin. (1) – (4), (6) și (7) ale art. 1 din Legea nr. 554/2004, alin. (8) le prevede pe următoarele: prefectul, Agenția Națională a Funcționarilor Publici și orice subiect de drept public; acestea pot introduce acțiuni în contencios administrativ, în condițiile Legii nr. 554/2004 și ale legilor speciale. În mod evident, în cauză, reclamantul Județul A nu a formulat cererea de chemare în judecată în exercitarea tutelei administrative – destinată, potrivit art. 3 din Legea nr. 554/2004, exclusiv prefectului și, în domeniul funcției publice, Agenției Naționale a Funcționarilor Publici – ci, în calitatea sa, definită expres de art. 21 alin. (1) din Legea nr. 215/2001, de „persoană juridică de drept public”, noțiune integrată celei de „orice subiect de drept public” la care se referă art. 1 alin. (8) din Legea nr. 554/2004. Condițiile de exercitare a acțiunii în contencios administrativ reglementate de art. 1 alin. (8) din Legea nr. 554/2004 sunt cele prevăzute de această lege și de legile speciale. Potrivit textului „Prefectul, Agenția Națională a Funcționarilor Publici și orice subiect de drept public pot introduce acțiuni în contencios administrativ, în condițiile prezentei legi și ale legilor speciale.”

Legea nr. 215/2001 recunoaște, prin art. 46 alin. (2) – aplicabil atât în privința hotărârilor adoptate de consiliul local, cât și, în temeiul art. 98, hotărârilor adoptate de consiliul județean – oricărei persoane interesate calitatea de subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ cu o acțiune în anularea hotărârilor adoptate de consiliul local sau de consiliul județean cu încălcarea dispozițiilor art. 46 alin. (1). La data adoptării hotărârii contestate în prezenta cauză, 21 august 2008, art. 46 alin. (1) avea următorul cuprins: „Nu poate lua parte la deliberare și la adoptarea hotărârilor consilierul local care, fie personal, fie prin soț, soție, afini sau rude până la gradul al patrulea inclusiv, are un interes patrimonial în

problema supusă dezbatelor consiliului local.” Se constată, astfel, că sfera subiectelor de sesizare a instanței de contencios administrativ este extinsă, o astfel de calitate aparținând oricărei persoane interesate, iar nu oricărui subiect de drept public, așa cum se prevede prin art. 1 alin. (8) din Legea nr. 554/2004.

Deși în raport de dispozițiile art. 1 din Legea nr. 554/2004, dispozițiile art. 46 alin. (2) din Legea nr. 215/2001 au caracter special, o aplicare în cauză a acestor din urmă dispoziții nu se poate face pentru ca, doar în baza lor, reclamantului să-i fie recunoscută calitatea procesuală activă. O astfel de concluzie este justificată de următoarele considerente:

Art. 46 alin. (1) din Legea nr. 215/2001 a prefigurat una dintre ipotezele conflictului de interese reglementat în titlul IV („Conflictul de interese și regimul incompatibilităților în exercitarea demnităților publice și funcțiilor publice”) al Legii nr. 161/2003, lege care, în art. 70, definește conflictul de interese ca fiind „[...] situația în care persoana ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin potrivit Constituției și altor acte normative.”

Pentru situația în care conflictul de interese a fost constatat de către Agenția Națională de Integritate, iar motivul de nulitate invocat prin acțiunea în anularea hotărârii adoptate cu participarea persoanei aflate în conflict de interese este tocmai constatarea de către Agenția Națională de Integritate a conflictului, deosebit de art. 46 alin. (2) din Legea nr. 215/2001 (care, așa cum deja s-a reținut, extinde sfera subiectelor de sesizare a instanței de contencios administrativ), art. 23 alin. (2) din Legea nr. 176/2010 restrânge sfera subiectelor de sesizare a instanței, limitând-o, practic, la Agenția Națională de Integritate. Primele două alineate ale art. 23 din Legea nr. 176/2010 au următorul cuprins:

„(1) În cazul unui conflict de interese, dacă au legătură cu situația de conflict de interese, toate actele juridice sau administrative încheiate direct sau prin persoane interpușe, cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, sunt lovite de nulitate absolută.

(2) Acțiunea în constatarea nulității absolute a actelor juridice sau administrative încheiate cu încălcarea obligațiilor legale privind conflictul de interese poate fi introdusă de Agenție chiar dacă persoana în cauză nu mai deține acea funcție. [...]”

Este de făcut precizarea – având în vedere, pe de o parte, considerentele acestei instanțe referitoare la relevanța distincției între nulitatea absolută și cea relativă în materia contencios administrativ, iar pe de altă parte sancțiunea prevăzută expres de art. 23 alin. (1) din Legea nr. 176/2010 – că sancțiunea nulității absolute a fost prevăzută de legiuitor având în vedere că art. 23 alin. (1) din Legea nr. 176/2010 nu se limitează doar la actele administrative, ci se referă la „toate actele juridice”, deci inclusiv cele supuse dreptului comun. În acest sens, sunt de reținut și considerentele Deciziei nr. 10/2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii, respectiv cele din paragraful 103 în care, referindu-se la necesitatea reglementării în mod distinct a regulilor de competență aplicabile acțiunilor introduse la instanțele de contencios administrativ, a reținut că „[...] ipoteza art. 23 cuprinde atât acte juridice administrative încheiate (așadar care au un caracter bilateral/multilateral de natură contractuală), cât și o largă varietate de acte juridice din sfera de reglementare a ramurilor de drept privat, care atrag norme de competență specifice naturii juridice a acestora.”

Decizia nr. 10/2017 cuprinde și considerente prin care se reține caracterul special al normelor din Legea nr. 176/2010 (chiar dacă în raport de altă lege, respectiv de Codul muncii). În paragraful 101, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că „Din perspectiva argumentelor prin care s-a susținut că Legea nr. 176/2010 nu conține o normă expresă care să abilitaze Agenția Națională de Integritate să sesizeze instanța specializată în soluționarea conflictelor de muncă se constată că dispozițiile art. 23 din Legea nr. 176/2010 au valoare de lege specială, în sensul art. 267 lit. d) din Codul muncii, și aceasta conferă legitimare procesuală activă Agenției Naționale de Integritate.”

Totodată, din considerentele aceleași decizii rezultă că instanța sesizată cu acțiunea formulată în temeiul art. 23 din Legea nr. 176/2010 nu face o analiză a condițiilor de validitate a actelor contestate. În acest sens, la paragraful 106 s-a reținut că „[...] deși sancțiunea nulității actelor juridice sau administrative prevăzute la art. 23 din lege reprezintă o consecință a încălcării dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constatată prin raportul de evaluare (nefiind, așadar, necesar ca instanța sesizată să facă analiza condițiilor de valabilitate ale actelor juridice), alin. (3) al aceluiași text prevede și posibilitatea instanței de a dispune repunerea părților în situația anterioară.”

Prin urmare, atunci când se solicită constatarea nulității/anularea unui act juridic sau administrativ încheiat cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, iar existența acestui conflict a fost constatată printr-un raport de evaluare întocmit de Agenția Națională de Integritate, calitatea procesuală activă aparține exclusiv acestei din urmă autorități, în temeiul art. 23 din Legea nr. 176/2010. O astfel de acțiune nu va putea fi introdusă mai înainte de rămânerea definitivă a raportului de evaluare prin care se constată existența conflictului de interese și, în consecință, data emiterii/adoptării actului administrativ contestat nu poate fi avută în vedere ca moment de la care ar începe să curgă termenul de 6 luni sau de un an prevăzute de art. 11 din Legea nr. 554/2004, această din urmă lege fiind aplicabilă, în temeiul art. 24 din Legea nr. 176/2010, în cazul în care actul contestat este un act administrativ. Transpunând această concluzie la cauza de față rezultă că recurentul Județul A nu are calitate procesuală activă de a solicita, pe temeiul existenței conflictului de interese constat de Agenția Națională de Integritate prin raportul de evaluare nr. 47.591/G/II/2014, anularea/constatarea nulității unei hotărâri adoptate de Consiliul județean A; chiar dacă prin cererea de chemare în judecată, raportul de evaluare a fost invocat ca argument a fortiori, în esență, motivul de nulitate invocat este reprezentat exclusiv de conflictul de interese constat de Agenția Națională de Integritate, acțiunea formulată la data de 24 februarie 2015 fiind subsecventă raportului de evaluare întocmit la data de 27 noiembrie 2014 și a cărui comunicare către Consiliul județean A a fost dispusă prin însuși acest raport (pct. 2 al dispozitivului raportului).

În altă ordine de idei, chiar dacă concluzia menționată nu ar fi reținută, trebuie constatat faptul că cererea de chemare în judecată a fost formulată de Județul A, prin președintele Consiliului județean A care, spre deosebire de primar, face parte din consiliul județean, în conformitate cu art. 101 alin. (1) din Legea nr. 215/2001 - anterior și ulterior perioadei cât a fost în vigoare Legea nr. 35/2008 (abrogată prin Legea nr. 208/2015), respectiv art. 88 alin. (2) - în perioada cât Legea nr. 35/2008 a fost în vigoare. Dacă din perspectiva unei acțiuni formulate de primar pentru anularea unei hotărâri a consiliului local, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr. 12/2015, a decis că unitatea administrativ-teritorială, prin autoritatea sa executivă, respectiv primarul, nu are dreptul de a ataca în fața instanței de contencios administrativ hotărârile adoptate de autoritatea sa deliberativă, cu atât mai mult se impune concluzia că județul, prin președintele consiliului județean nu are dreptul de a ataca în fața instanței de contencios administrativ hotărârile adoptate de consiliul județean având în vedere că președintele consiliului județean este nu numai autoritate executivă, ci face parte și din autoritatea deliberativă a județului.

Față de cele ce preced, motivul de casare invocat se constată a fi nefondat.

2. Contestație în anulare. Hotărâri care pot face obiectul contestației în anulare reglementată de art. 503 alin. (2) pct. 3 din Codul de procedură civilă. Condiții de admisibilitate. Decizie prin care instanța de recurs a anulat recursul.

Drept procesual civil.

Art. 503 alin. (2) pct. 3 și art. 496 alin. (1) din Codul de procedură civilă;
art. 28 și art. 20 din Legea nr. 554/2004

Este de constatat că dintre cele patru motive de contestație în anulare specială, cel reglementat de art. 503 alin. (3) pct. 3 este singurul care impune condiția ca hotărârea împotriva căreia se îndreaptă contestația să fie una prin care instanța de recurs să fi respins recursul sau să-l fi admis doar în parte, în acest fel legiuitorul însuși impunând restricția combătută de contestatoare. Soluțiile pe care le poate pronunța instanța de recurs sunt cele prevăzute de 496 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dispoziții care sunt aplicabile și în materia contenciosului administrativ, în temeiul art. 28 alin. (1) din Legea nr. 554/2004; doar în privința soluției de admitere a recursului, reglementarea din art. 20 alin. (3) din Legea nr. 554/2004 este distinctă și aplicabilă exclusiv hotărârilor în această materie; potrivit textului (art. 489 alin. 1 din Codul de procedură civilă) „[...] instanța, verificând toate motivele invocate și judecând recursul, îl poate admite, îl poate respinge sau anula ori poate constata perimarea lui.” De vreme ce art. 503 alin. (2) pct. 3 s-a oprit la două dintre cele patru soluții prevăzute de art. 496 din Codul de procedură civilă, nu se poate admite, fără a înfrânge voința legiuitorului și doar pentru a feri partea de o interpretare restrictivă (astfel cum pretinde contestatoarea), o extindere a sferei hotărârilor care pot fi atacate cu contestație în anulare în acest temei.

*Curtea de Apel Bacău – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal
Decizia civilă nr. 230 din 21 martie 2019*

Asupra contestației în anulare de față constată următoarele:

Hotărârea pronunțată de tribunal în primă instanță

Prin sentința civilă nr. 1292 din 14 decembrie 2017 Tribunalul B a admis acțiunea, astfel cum a fost completată, formulată de reclamanta A în contradictoriu cu pârâtele Administrația Județeană a Finanțelor Publice B și Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice C și, în consecință:

- a anulat decizia de impunere nr. și raportul de inspecție fiscală BCG-AIF nr. 5266 din 23 iunie 2016 emisă de pârâtă;
- a anulat decizia 5126 din 20 februarie 2017 emisă de pârâte;
- a obligat pârâta să plătească reclamantului taxă judiciară de timbru de 150 lei și cheltuieli onorariu de avocat în sumă de 1200 lei.

Împotriva acestei sentințe a formulat recurs pârâta Administrația Județeană a Finanțelor Publice B. La termenul din 18 octombrie 2018, instanța de recurs a invocat din oficiu, în raport de motivele de recurs așa cum au fost indicate în drept și de dezvoltarea lor, excepția nulității recursului, raportat la art. 489 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Hotărârea pronunțată de curtea de apel în recurs

Prin decizia civilă nr. 1386 din 15 noiembrie 2018, Curtea de Apel B a admis excepția nulității recursului și a anulat recursul. Pentru a decide astfel, instanța de recurs a reținut, în principal, următoarele:

În fapt, recurenta a investit instanța control judiciar cu dezlegarea recursului conținând critici de netemeinicie care vizează, în esență, situația de fapt reținută prin hotărârea recurată, fără a aduce critici concrete de nelegalitate a acesteia, deși a invocat art. 488 pct. 5, 6 și 8 din

Codul de procedură civilă. Sunt de reținut dispozițiile art. 489 alin. (2) și cele ale art. 488 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

A motiva un recurs înseamnă, pe de o parte, arătarea motivului de recurs prin indicarea unuia dintre cele prevăzute limitativ de art. 488 din Codul de procedură civilă, iar pe de altă parte, dezvoltarea acestuia, în sensul formulării unor critici privind judecata realizată de instanța care a pronunțat hotărârea recurată, raportat la motivul de nelegalitate invocat. Nu orice nemulțumire a unei părți cu privire la soluția pronunțată poate constitui motiv de recurs, instanța fiind ținută să examineze numai acele critici privitoare la decizia atacată care pot fi încadrate în prevederile dispozițiilor menționate.

Pct. 5, respectiv, pct. 6, evocate, au fost indicate pur formal deoarece nu s-a dezvoltat motivarea lor, în sensul de a se arăta care au fost și care sunt regulile de procedură încălcate de tribunal prin hotărârea atacată și sancționate cu nulitatea (pct.5), respectiv nu s-a argumentat pretensele contradicții din motivarea hotărârii de fond, contradicții afirmate dar inexistente în realitate, sentința în analiză fiind motivată suficient, logic, în raport cu dreptul material incident, cu probatoriul administrat și cu acțiunea intimitei-reclamante. Pct. 8 a fost invocat doar generic deoarece nu a fost dezvoltat motivul de nelegalitate în sensul argumentării în ce constă pretinsa încălcare sau aplicare greșită a dreptului substanțial incident, critica situației de fapt și a aprecierii probelor constituind motive de netemeinicie, incompatibile cu recursul.

Fiind o cale extraordinară de atac, recursul vizează exclusiv nelegalitatea hotărârilor judecătorești, nelegalitate, manifestată (de regulă) în vreunul din cele 8 motive prevăzute în primul alineat al art. 488, motivele de netemeinicie putând fi analizate numai în calea de atac a apelului, remediu procesual incompatibil, în principiu, cu material contenciosului administrative.

Motivarea trebuie, sub sancțiunea nulității, să se găsească în cuprinsul cererii de recurs, sau într-un memoriu separat, depus în termenul de recurs, nu în alte acte procedurale (art.486 alin. ultim raportat la alin.1 lit. d Codul de procedură civilă).

Contestația în anulare

Împotriva deciziei pronunțate de Curtea de Apel B, în termenul prevăzut de art. 506 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recurenta-pârâtă Administrația Județeană a Finanțelor Publice B a formulat prezenta contestație în anulare, în drept fiind invocat art. 503 alin. (2) pct. 3 din Codul de procedură civilă. În motivarea contestației în anulare, contestatoarea a susținut următoarele:

Cu privire la admisibilitatea contestației în anulare:

Este restrictivă și ar adăuga la lege interpretarea art. 503 alin. (2) pct. 3 potrivit căreia soluționarea recursului în altă modalitate decât respingerea sau admiterea nu face susceptibilă de atare decizia respectivă pe calea specială a contestației în anulare. Dacă, pe acest temei, nu se poate face contestație în anulare în cazul în care recursul a fost anulat ca netimbrat, problema examinării motivelor de casare invocate neputând fi abordată, nu se poate reține același raționament juridic în cazul în care a fost constatată nulitatea recursului pentru nemotivare.

Nu se poate accepta ca o normă consacrată expres de legiuitor să fie exclusă de la a produce efecte prin voința judecătorului chemat să aplice legea. O astfel de interpretare restrictivă a regulilor procesuale în poate priva pe contestator de dreptul de acces la justiție neservind nici principiului securității juridice și nici unei bune administrări a justiției.

Interpretarea gramaticală, morfologică și sintactică a art. 503 alin. (2) pct. 3 conduce la concluzia că hotărârea instanței de recurs este susceptibilă de a fi anulată pe această cale extraordinară de atac. Dacă au fost invocate mai multe motive de casare, iar instanța de recurs a analizat doar o parte dintre ele, neexaminarea restului de motive poate constitui temei pentru exercitarea contestației în anulare.

Legiuitorul nu a prevăzut cerința omisiunii totale a instanței de a se pronunța cu privire la motivele de recurs invocate, ci a indicat în mod expres și neechivoc că recerțetarea

vreunui/oricărui motiv de casare poate constitui temei pentru exercitarea căii de atac a contestației în anulare.

În cauză, instanța de recurs a făcut o analiză formală a dispozițiilor art. 488 alin. (1) pct. 6 și 8, iar motivul prevăzut la pct. 8 nu a fost cercetat. Faptul că în finalul deciziei, enunțativ, se arată că motivele invocate nu se încadrează în motivele de casare prevăzute de art. 488 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nu poate fi interpretat în sensul că instanța de recurs ar fi făcut o evaluare globală privind toate motivele de recurs invocate, inclusiv a art. 488 alin. (1) pct. 6.

Concret, instanța de recurs a omis să analizeze și temeiul legal invocat în recurs, respectiv că instanța de fond a aplicat greșit prevederile O.G. nr. 50/2013, lipsind astfel recursul de temeiul de drept substanțial.

Acțiunea inițială este de minimă dificultate juridică, impunându-se a se stabili doar dacă la data analizării cererii de anular a accesoriilor, intimata-reclamantă avea debite către bugetul de stat. Recursul nu se exercită doar împotriva dispozitivului, ci asupra întregii hotărâri, iar instanța de recurs, în temeiul art. 22 din Codul de procedură civilă, trebuia să cerceteze întreaga hotărâre prin prisma motivelor de recurs invocate, nu să se rezume la o simplă reluare mecanică a ei în cuprinsul soluției de anulare a recursului.

Instanța de recurs a da un nou sens acestuia, neprevăzut de procedura civilă, respectiv că recursul vizează exclusiv analiza sumară a recursului, nu și a hotărârii recurate.

Cu privire la fondul contestației în anulare:

Instanța de recurs a făcut o analiză formală a art. 488 alin. (1) pct. 6 și 8 din Codul de procedură civilă, iar faptul că în finalul deciziei, enunțativ, se arată că motivele invocate nu se încadrează în motivele de casare prevăzute de art. 488 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nu poate fi interpretat în sensul că instanța de recurs ar fi făcut o evaluare globală privind toate motivele de recurs invocate, inclusiv a art. 488 alin. (1) pct. 8.

Instanța de recurs nu a ținut seama nici de precizările pe care le-a depus pentru termenul din 15 noiembrie 2018, prin care a detaliat pe larg motivele de recurs și încadrarea lor în normele legale și temeiuri de drept.

În urma controlului fiscal făcut la reclamantă, prin decizia de impunere nr. BCG-AIF 2566/2016 în sarcina acesteia s-au individualizat obligații de plată în sumă de 18.145 lei reprezentând contribuția de asigurări sociale de sănătate aferentei unei baze de impunere de 113.407 lei. Decizia i-a fost comunicată reclamantei conform art. 47 din Legea nr. 207/2015.

Este neîntemeiată susținerea contestatoarei, reținută de instanța de fond, cu privire la obligația organelor fiscale de a verifica și a încadra toate sursele de venit, această obligație aparținând contribuabilului, aceea de a-și declara obligațiile fiscale aferente activităților desfășurate.

Față de considerentele instanței de fond, preluate din cererea de chemare în judecată și care contravin legislației în vigoare, organul fiscal a efectuat inspecția fiscală în baza actelor și documentelor obținute de la bănci și de la firmele norvegiene cu care a lucrat și care i-au virat reclamantei diverse sume conform contractelor.

Sentința pe care a recursat-o conține motive contradictorii, încadrându-se în art. 6 din Codul de procedură civilă.

Întâmpinarea la contestația în anulare

Pe cale de excepție, intimata a invocat tardivitatea și inadmisibilitatea contestației în anulare.

La susținerea primei excepții, fondată de depășirea termenului de 15 zile prevăzut de art. 506 alin. (1) din Codul de procedură civilă, intimata a renunțat, aspect consemnat în partea introductivă a prezentei decizii.

În privința celei de-a doua excepții, intimata a susținut următoarele:

O condiție pentru admisibilitatea contestației în anulare întemeiată pe pct. 3 al art. 503 alin. (2) din Codul de procedură civilă este ca instanța de recurs, respingând recursul sau admițându-l în parte, să fi omis să cerceteze vreunul dintre motivele de casare invocate în

termen. Or, prin decizia civilă nr. 1386/2018 Curtea de Apel B a anulat recursul declarat de Administrația Județeană a Finanțelor Publice B ca urmarea faptului că nu se încadrează în motivele de casare prevăzute de art. 488 alin. (1) din Codul de procedură civilă. În consecință, instanța nu a analizat pe fond temeinicia motivelor de recurs invocate de recurentă, motiv pentru care este inadmisibilă contestația în anulare fondată pe omisiunea cercetării vreunui motiv de casare.

Mai mult, instanța de recurs, în motivarea soluției, a constatat indicarea formală a motivelor de casare prevăzute de art. 488 alin. (1) pct. 5 și 6. De asemenea, a reținut că recurenta nu a argumentat pretenziile contradicției din motivarea instanței de fond, constând că aceasta este suficient și logic motivată. În fine, a reținut invocarea generică a pct. 8 al art. 488 alin. (1) din Codul de procedură civilă. În consecință, a considerat că argumentele recurente nu se circumscriu motivelor de casare prevăzute de art. 488 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În realitate, prin contestația în anulare, Administrația Județeană a Finanțelor Publice B încearcă să repună în discuție soluția dată excepției nulității pentru nemotivare ceea ce echivalează cu un recurs la recurs, inadmisibil. În acest sens este și jurisprudența anterioară noului Cod de procedură civilă (decizia nr. 461/2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția comercială).

Admisibilitatea contestației în anulare

Potrivit art. 503 alin. (3) pct. 3 din Codul de procedură civilă, poate fi atacată cu contestație în anulare hotărârea instanței de recurs atunci când, respingând recursul sau admițându-l în parte, instanța de recurs a omis să cerceteze vreunul dintre motivele de casare invocate de recurent în termen. Anularea hotărârii instanței de recurs pentru motivul prevăzut de art. 503 alin. (3) pct. 3 este condiționată de îndeplinirea următoarelor condiții: obiectul contestației este o hotărâre prin care instanța de recurs a respins recursul sau l-a admis în parte; necercetarea vreunui dintre motivele de casare trebuie să fie rezultatul unei omisiuni a instanței de recurs; motivele de recurs omis a fi fost cercetate să fie cele care au fost invocate în termen. În cauză, niciuna dintre aceste condiții nu este îndeplinită.

Obiectul contestației în anulare de față îl reprezintă hotărârea prin care instanța de recurs a admis excepția nulității recursului și a anulat recursul, reținând ca temei dispozițiile art. 489 alin. (2), dar și art. 486 alineat ultim raportat la alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă. Contrar celor susținute de contestatoare cu privire la admisibilitatea contestației pe care a formulat-o, o astfel de hotărâre nu poate fi anulată în temeiul art. 503 alin. (3) pct. 3 din Codul de procedură civilă.

Este de constatat că dintre cele patru motive de contestație în anulare specială, cel reglementat de art. 503 alin. (3) pct. 3 este singurul care impune condiția ca hotărârea împotriva căreia se îndreaptă contestația să fie una prin care instanța de recurs să fi respins recursul sau să-l fi admis doar în parte, în acest fel legiuitorul însuși impunând restricția combătută de contestatoare. Soluțiile pe care le poate pronunța instanța de recurs sunt cele prevăzute de art. 496 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dispoziții care sunt aplicabile și în materia contenciosului administrativ, în temeiul art. 28 alin. (1) din Legea nr. 554/2004; doar în privința soluției de admitere a recursului, reglementarea din art. 20 alin. (3) din Legea nr. 554/2004 este distinctă și aplicabilă exclusiv hotărârilor în această materie; potrivit textului (art. 489 alin. 1 din Codul de procedură civilă) „[...] instanța, verificând toate motivele invocate și judecând recursul, îl poate admite, îl poate respinge sau anula ori poate constata perimarea lui.” De vreme ce art. 503 alin. (2) pct. 3 s-a oprit la două dintre cele patru soluții prevăzute de art. 496 din Codul de procedură civilă, nu se poate admite, fără a înfrânge voința legiuitorului și doar pentru a feri partea de o interpretare restrictivă (astfel cum pretinde contestatoarea), o extindere a sferei hotărârilor care pot fi atacate cu contestație în anulare în acest temei.

Nu este îndeplinită nici condiția ca instanța de recurs să fi omis să cerceteze vreunul dintre motivele de casare. A omite înseamnă a lăsa la o parte ceva; transpusă în plan

procesual, omisiunea instanței de recurs trebuie să vizeze vreunul dintre motivele de casare. Mai exact și în concordanță cu art. 496 din Codul de procedură civilă – text potrivit căruia oricare dintre cele patru soluții care pot fi pronunțate de instanța de recurs este subsecventă verificării tuturor motivelor invocate –, motivul/motivele de casare trebuie să nu fi fost verificate.

În cauză, instanța de recurs a verificat toate cele trei motive de casare invocate de recurentă, reținând, însă, că punctele 5, 6 și 8 ale art. 488 alin. (1) din Codul de procedură civilă au fost indicate doar formal în cererea de recurs întrucât, în privința motivelor de la pct. 5 și 6, lipsește dezvoltarea lor, iar în privința pct. 8, argumentele pe care recurenta le-a prezentat nu conțin critici privind încălcarea sau aplicarea greșită a dreptului substanțial de către instanța de fond. Așadar, instanța de recurs a verificat motivele de casare invocate, precum și argumentele prezentate ca fiind dezvoltarea acestor motive și, ajungând la concluzia că nu se încadrează în niciunul dintre motivele reglementate de art. 488 alin. (1) din Codul de procedură civilă, a anulat recursul în temeiul art. 489 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Prin apărărilor sale cu privire la admisibilitatea contestației în anulare, contestatoarea solicită, practic, ca această instanță să considere că argumentele invocate prin cererea de recurs pot fi încadrate în motivele de casare prevăzute de art. 488 alin. (1) pct. 6 și 8 (în contestația în anulare nemaifiind invocat motivul prevăzut de pct. 5 al textului) și că, așa fiind, instanța de recurs a omis să le cerceteze. O astfel de abordare, însă, nu este admisibilă într-o cale de atac de retractare întrucât s-ar repune în discuție modul în care instanța de recurs a soluționat recursul, respectiv excepția de nulitate pentru nemotivare. Este fiind irelevant faptul că soluția dată recursului este aceea ce anulare de vreme ce art. 496 din Codul de procedură civilă prevede această soluție (anularea) fără a distinge după cum pronunțarea ei este urmarea unei excepții sau a alteia (exemplificativ, nulitatea poate fi sancțiunea pentru nerespectarea unui termen prevăzut de lege pentru exercitarea unui drept procesual, așa cum se prevede în art. 185 alin. 1 teza finală din Codul de procedură civilă sau pentru lipsa menționilor ori cerințelor impuse de art. 486 alin. 1 și 2 pentru cererea de recurs, sancțiunea nulității fiind prevăzută în alin. 3 al art. 486 din Codul de procedură civilă).

Nu se poate imputa instanței de recurs faptul pretins de contestatoare, că instanța de recurs nu a ținut cont de precizările sale depuse pentru termenul din 15 noiembrie 2018 în care a detaliat motivele de recurs și încadrarea lor în normele legale și în temeiurilor de drept. După cum însăși contestatoarea susține, aceste precizări au fost depuse la data de 15 noiembrie 2018, adică fără respectarea cerinței art. 503 alin. (2) pct. 3 partea finală. Având în vedere dispozițiile art. 487 din Codul de procedură civilă și faptul că termenul pentru exercitarea recursului curge de la comunicarea hotărârii (iar nu de la un alt moment, așa cum prevede în situația de excepție reglementată de art. 470 alin. 5 din Codul de procedură civilă), dezvoltarea motivelor de recurs, chiar separată de cererea de recurs, trebuia făcută în lăuntru termenului de recurs prevăzut de art. 20 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, adică până la data de 9 aprilie 2018.

Față de cele ce preced, excepția inadmisibilității invocată prin întâmpinare de către intimată se impune a fi admisă, cu consecința respingerii contestației în anulare și, în temeiul art. 453 alin. (1) din Codul de procedură civilă, a obligării contestatoarei la plata cheltuielilor de judecată avansate de intimată, reprezentând onorariul avocatului care a reprezentat-o în contestația în anulare.